

Näringsdepartementet

Remissammanställning SOU 2014:39 Så enkelt som möjligt för så många som möjligt – bättre juridiska förutsättningar för samverkan och service

Sammanfattning

De remitterade förslagen omfattar förändringar i sekretesslagstiftningen rörande en myndighets it-drift. Detta handlar om såväl it-drift för en annan myndighets räkning som för en enskild, det sistnämnda benämnt elektroniskt förvar, en myndighets verksamhet för att tillhandahålla en hjälptjänst för elektroniskt förvar samt verksamhet för att presentera en sammanställning för en enskild av uppgifter som hämtats in från annan.

Betänkandet har besvarats av 129 remissinstanser och av dessa avstår 20 från att lämna några synpunkter. Nära nog samtliga remissinstanser som har yttrat sig ställer sig i huvudsak positiva till de förslag som E-delegationen lagt fram. Några har dock förslag på kompletteringar och förändringar. Det är endast några få remissinstanser som har en markant avvikande mening och det som anförts i denna del rör främst hur 2 kap. 10 § TF kan komma att tolkas i anknytning till dagens it-baserade miljöer. I denna del lämnar E-delegationen inget förslag men gör bedömningen att ”det undantag från allmän handling som föreskrivs i 2 kap. 10 § första stycket i TF är tillämpligt även på handling i ett elektroniskt förvar”. En helt övervägande del av remissinstanserna ställer sig positiva till delegationens tolkning. Det finns dock en oro för att bedömningen, som är central i utredningen, kanske inte vinner gehör vid en rättslig prövning.

En annan fråga som flera remissinstanser väckt gäller ett eventuellt behov av starkare sekretess vid i första hand presentationstjänster.

Följande remissinstanser avstår från att lämna/ har inga synpunkter på förslagen

Finansinspektionen, Jordbruksverket, Myndigheten för delaktighet, Konkurrensverket, Skolinspektionen, Länsstyrelsen i Örebro län, Justitieombudsmannen Riksdagens ombudsmän, Riksrevisionen, Norrköpings kommun, Karlstads kommun, Östhammars kommun, Falkenbergs kommun, Arvidsjaurs kommun, Botkyrka kommun, Södertälje kommun, Region Skåne, Teknikföretagen, Stockholms Handelskammare, Företagarna, IT & Telekomföretagen.

Följande aktörer tillstyrker/instämmer i/ställer sig positiva till förslagen eller har inget att invända/erinra mot förslagen - utan att lämna några kommentarer i sakfrågor

Riksantikvarieämbetet, Lantmäteriet, SPV, Boverket, Myndigheten för tillgängliga medier, Naturvårdsverket, Polisen, Skolverket, PTS, Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen, Inspektionen för Socialförsäkringen, Trafikverket, Läkemedelsverket, Försvarets Materielverk, Inspektionen för vård och omsorg, Transportstyrelsen, SWEDAC, Riksgäldskontoret, Skogsstyrelsen, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen i Västernorrland, Länsstyrelsen i Kronobergs län, Kammarrätten i Stockholm, Försäkringskassan, Skellefteå kommun, Trollhättans stad, Stockholms läns landsting, Landstinget i Östergötland.

Följande aktörer har allmänna synpunkter, kommentarer och förtydliganden av betänkandet

Under denna rubrik återfinns remissinstanser vilka i de flesta fall är övervägande positiva till förslagen men har ytterligare synpunkter. Deras allmänna synpunkter återfinns i detta avsnitt, deras specifika synpunkter på respektive förslag återfinns i nästa avsnitt under varje förslagsruta. Ett antal remissinstanser är övervägande tveksamma och negativa till förslagen.

Pensionsmyndigheten har inga invändningar mot att delegationens förslag genomförs. Havs- och vattenmyndigheten tillstyrker de föreslagna författningsförändringarna. Men för myndigheten blir det nödvändigt att även fortsättningsvis vara uppmärksam på skillnader i primära- och sekundära sekretessbestämmelser som tillämpas av samarbetsmyndigheterna. Riksarkivet anser att det är svårt att av betänkandet förstå behovet av att införa sekretessbestämmelser för uppgifter som inte ska anses utgöra allmän handling. Myndigheten

menar också att det är svårt att bedöma om de föreslagna bestämmelserna kan få andra och vidare konsekvenser än de som beskrivs i betänkandet. Vad händer om myndigheterna vill att tjänsterna utvecklas och att det läggs till ytterligare funktioner, kräver det nya lagändringar? Oklart är också hur många tjänster och användare som är aktuella och om dessa motiverar de föreslagna förändringarna. Det är viktigt att om det krävs lagändringar görs en djupare konsekvensutredning än vad som gjorts i det här fallet. Myndigheten vill också framhålla att vikten av utgångspunkten vid utvecklingen av lagar är att dessa ska vara teknikneutrala, vilket inte torde bli fallet med betänkandets förslag. *Myndigheten för ungdoms- och civilsambällesfrågor* ställer sig positiv till betänkandets förslag i de delar som rör myndigheternas hantering av förvar och presentationstjänster. I övrigt har myndigheten inga synpunkter. *Universitets- och högskolerådet* välkomnar delegationens insatser för att klargöra rättsläget inom offentlighets- och sekretessområdet. När det gäller de föreslagna ändringarna i Offentlighets- och sekretesslagen har myndigheten inte några särskilda synpunkter att framföra. *E-legitimationsnämnden* avstår från att lämna synpunkter på de förslag till förändring som betänkandet presenterar men delar betänkandets beskrivning av de förändringar som sker inom offentlig förvaltning och finner det angeläget att utvecklingen stöds av en ändamålsenlig lagstiftning. *Statskontoret* tillstyrker de författningsändringar som E-delegationen föreslår. Myndigheten gör bedömningen att det finns påtagliga effektivitetsskäl som talar för att förslagen genomförs så snart som möjligt. *Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket* tillstyrker delegationens förslag, men den språkliga utformningen av föreslagna OSL 11 kap 4 a § skulle dock kunna göras mer lättförståelig. *eHälsomyndigheten* ställer sig bakom förslaget och tycker det är bra att det tydliggörs att handlingar i elektroniskt förvar inte utgör allmän handling respektive att det införs bestämmelser om tystnadsplikt för hjälptjänster och presentationstjänster. *ESV* ser positivt på åtgärder som effektiviserar handläggningen för såväl medborgare som myndigheter. Myndigheten hänvisar till den tröghetsmekanism som finns införd i 8 kap. 14 § regeringsformen som skydd för grundlagarna och som indikerar vikten av att dessa inte lättvindigt kan ändras. Det hindrar inte att det finns behov av att tolka grundlagarna utifrån dagens betingelser. En sådan analys bör enligt *ESV* göras noggrant och grundligt belysa argumenten för och emot. *Sjöfartsverket* tillstyrker samtliga av utredningens författningsförslag. *Domstolsverket* tillstyrker förslaget. Förslagen stärker den enskildes integritetsskydd utan att motverka önskad utveckling tekniskt och administrativt. Det framgår dock inte hur delegationen ser på de elektroniska systemloggarna. Det är viktigt att

även sådana uppgifter kan skyddas vid myndighetssamverken. Verket vill framhålla att det krävs ytterligare åtgärder inom andra områden, t. ex. en översyn av möjligheterna att utkontraktera it-drift på privata leverantörer, om möjligheterna till utkontraktering fullt ut ska användas av myndigheter. Verket påpekar att även informationsklassningsnivån och inte bara nivån på sekretessen bör vara densamma hos de samverkande myndigheterna vid utkontrakterad it-drift. Verket vill också framhålla att en myndighet, t.ex. när det gäller utkontraktering alltid bör överväga om det finns alternativ som i det enskilda fallet är billigare och effektivare, exempelvis konsultväxling, utbildning av egen personal och erfarenhetsutbyte. CSN ställer sig bakom förslagen i betänkandet. Det är enligt CSN:s mening riktigt att utveckla befintligt regelverk i stället för att skapa ett helt nytt regelverk för e-förvaltningen. Den föreslagna regleringen utgör, enligt CSN, en rimlig avvägning mellan intresset av insyn i myndigheternas verksamhet och intresset av ett utökat och mer ändamålsenligt sekretesskydd. Det är av stor vikt att förslagen i betänkandet verkligen genomförs och att det sker så snart som möjligt. *Datainspektionen* är positivt till att uppgifter om den enskildes personliga och ekonomiska förhållanden omfattas av sekretesskydd när myndigheter tillhandahåller nya elektroniska tjänster till allmänheten. Inspektionen vill påminna om JO:s beslut den 9 september 2014 (dnr 3032-2011) i vilket denne riktar allvarlig kritik mot vissa vårdgivare för att dessa ingått avtal om journalföring med ett företag trots att detta inte varit förenligt med sekretessen inom hälso- och sjukvården.

Tillväxtverket tillstyrker delegationens förslag i sin helhet.

Arbetsgivarverket är huvudsakligen positivt inställt till förslagen.

Konsumentverket tillstyrker att offentlighets- och sekretesslagen ändras på det sätt som föreslås i betänkandet. Som ett nästa steg förordar Konsumentverket att det, inom ramen för E-delegationens arbete eller i annan form, påbörjas mer genomgripande överväganden som kan följa av det som sägs i betänkandet. Mer genomgripande förändringar kan komma att ändra vedertagna tolkningar och vedertagen systematik inom offentlighets- och sekretessområdet men också inom korresponderande områden som yttrandefrihet. *Migrationsverket* anser att de ändringar som föreslås är efterfrågade, befogade och nödvändiga. Verket har inga större invändningar tvärtom framstår betänkandet som väl genomtänkt. Vad gäller de föreslagna förändringarna i offentlighets- och sekretesslagen framstår dessa som rimliga och nödvändiga.

Migrationsverket tillstyrker därför utredningens förslag när det gäller de rättsliga delarna. Verket kan dock se att det finns vissa kvarstående säkerhetsmässiga risker med det egna utrymmet i form av bl.a. risken för

att det används för ej ärendelaterat material. Migrationsverket är positivt till E-delegationens arbetssätt i föreliggande utredning. Genom att låta delegationens myndigheter delta i arbetet via en referensgrupp har flera oklarheter kunnat lösas. Men det kvarstår ett problem då inte alla sökande har tillgång till e-legitimation. Behovet är stort av säkra identifieringslösningar i digitala miljöer för alla typer av sökandegrupper. *Kulturrådet* tillstyrker utredningens förslag men pekar på några frågor som regeringen bör beakta. Rådet, som tar emot ett stort antal elektroniska ansökningar, vill peka på en svårighet som inte utredningen belyst gällande 5 kap. 1 § OSL. I Kulturrådets on-line-tjänst kan de sökande arbeta med sina handlingar ända tills de beslutar att sända in dem. Kulturrådet kan ge support till de sökande och därmed komma åt handlingarna. I detta skede är handlingarna inte registrerade hos Kulturrådet. Enligt 5 kap. 1 § 3 st. behöver inte handlingar som inte omfattas av sekretess registreras. För att kunna sekretessbelägga handlingarna måste vi i fortsättningen registrera dem. Kulturrådet uppfattar att detta är ett allmängiltigt problem som måste belysas i det fortsatta arbetet med lagförslaget. Kulturrådet menar också att de regler som utredningen vill ändra eller lägga till är svårtillgängliga och föreslår att de skrivs om. *Tullverket* ser positivt på förslagen till ändringar i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). *Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA)* tillstyrker de föreslagna ändringarna i offentlighets och sekretesslagen (2009:400). SVA efterlyser alla möjligheter till förenklingar för att informationsutbytet mellan myndigheter ska bli enklare samtidigt som rättssäkerheten upprätthålls. I betänkandet behandlas enbart tre olika situationer: utkontraktering av it-drift, elektroniskt förvar samt ärendetjänster och hjälptjänster. De föreslagna förändringarna är ett litet steg på vägen men SVA hoppas att E-delegationen får möjlighet att föreslå ytterligare förbättringar av lagstiftningen. SVA erinrar om fem-myndighetsskrivelsen ”Överföring av uppgifter mellan myndigheter vid övervakning och bekämpning av djursjukdomar och sjukdomar som smittar mellan djur och människa”. (Se sammanfattning av denna skrivelse sist i denna remissammanställning). *Livsmedelsverket* tillstyrker de föreslagna ändringarna av offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). På längre sikt är det dock önskvärt att även bestämmelserna i TF anpassas till den tekniska utvecklingen. *Arbetsförmedlingen* ställer sig positivt till delegationens överväganden och förslag. Till skillnad från vad som framförs i betänkandet om omedelbar gallring av handlingar i en presentationstjänst ser Arbetsförmedlingen att det kan finnas behov av att bevara sådana handlingar för att i efterhand, t.ex. i samband med påstådda felaktigheter, kunna kontrollera vilka uppgifter som har visats vid ett specifikt tillfälle. *Kommerskollegium* har inte några invändningar

mot förslaget till lagändringar i betänkandet. Kollegiet gör bedömningen att tjänstedirektivet (2006/123/EG) inte torde aktualiseras i detta fall mot bakgrund av skrivningarna i skäl 34 i ingressen till tjänstedirektivet, som förklarar att tjänster helt inom ramen för offentlig sektor i normalfallet inte ska betraktas som en tjänst i direktivets mening. *Skatteverket* tillstyrker lämnade förslag. Det är enligt Skatteverkets uppfattning av stor vikt att föreslagna regeländringar och förbättringar genomförs så snart som möjligt. *Kronofogden* delar E-delegationens bedömningar och har i stort sett ingenting att erinra mot förslagen i betänkandet. *Stockholms universitet* anser att utredarens förslag innebär välkomna förtydliganden och en skärpning av tidigare bestämmelser i OSL samt att dessa förändringar tydligt markerar att man uppmärksammar ett antal problem som är förenade med den snabbt ökade användningen av molntjänster. Universitetet instämmer i utredningens slutsats att det inte är tillräckligt att ”tjänster, om de utkontrakteras till ett enskilt organ, kan omfattas av en total tystnadsplikt där genom avtal”. Samtidigt beklagar universitetet att utredaren i fallet med myndigheternas ”outsourcing” av information till andra aktörer än myndigheter anger att detta leder till ”en absolut teknisk begränsning” och därmed ett automatiskt hinder för utlämnande av information. Risken med formuleringen är att den kan bedömas leda till mycket stor krav på avtalsreglering av hanteringen. *Umeå universitet* finner att de förslag som lagts fram på ett godtagbart sätt balanserar effektivitet med ett tillgodosende av de behov av sekretess och insyn som föreligger. Universitetet har inga ytterligare synpunkter. *Linköpings universitet* konstaterar att förslagen är bra och nödvändiga för att aktuell verksamhet ska fungera som avsett. Därutöver har universitetet inga synpunkter. *Åklagarmyndigheten* tillstyrker de förslag som lämnas om förändringar i OSL. Myndigheten menar dock att det på sikt skulle vara lämpligt att myndigheternas tillhandahållande av it-tjänster för andra myndigheters räkning regleras särskilt. Man kan exempelvis överväga i vilken utsträckning uppgifter som en myndighet hanterar för annan myndighets räkning, inom ramen för exempelvis en ren it-drift, bör anses utgöra allmän handling hos den myndighet som utför tjänsten. *Göta hovrätt* anser att utifrån de utgångspunkter som hovrätten har att beakta synes det inte finnas anledning till invändningar mot förslagen och bedömningarna i betänkandet. *Justitiekanslern* tillstyrker i princip de förslag som läggs fram i betänkandet. *Regelrådet* konstaterar att förslaget inte får effekter av sådan betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt att Regelrådet yttrar sig. *Statens servicecenter* uppfattar utredningens författningsförändringar i OSL som i huvudsak tillfredställande för hantering av s.k. elektroniska förvar för enskilda och utkontraktering av it-drift till en annan myndighet samt för

så kallade hjälptjänster, men som otillräckligt för s.k. presentationstjänster och för en fortsatt myndighetsgemensam samverkan. Statens servicecenter m.fl. andra myndigheter har ett uppdrag från regeringen att utveckla och använda en förvaltningsgemensam tjänst för e-arkiv. Det kan redan nu hållas för sannolikt att e-arkivtjänsten kräver ändringar i OSL. Dessa ändringar har mycket nära anknytning till de bedömningar och ändringar i OSL som föreslås i E-delegationens betänkande och kan därför komma att påverka dessa förslag. Statens servicecenter anser därför att en kompletterande utredning bör föregå en fortsatt beredning av förslagen i betänkandet. En sådan utredning bör belysa vilken status andra myndigheters handlingar får i samband med överförandet till och därefter i arkivtjänsten hos Statens servicecenter, d.v.s. om och i så fall när handlingarna blir allmänna hos Statens servicecenter. Utredningen bör också få uppdraget att bedöma behovet av och föreslå de ändringar i OSL som bedöms nödvändiga. *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)* har utarbetat ett mycket omfattande remissvar som bl.a. innehåller förslag till ett alternativt rättsligt upplägg. I denna remissammanställning redogörs enbart för MSBs inledande synpunkter i remissvaret. MSBs utgångspunkter och förslag till rättslig reglering biläggs i sin helhet remissammanställningen. MSB menar att en effektiv, säker och långsiktigt hållbar e-förvaltning måste vila på en solid rättslig grund samt använda sig av lösningar som uppfyller krav på integritetsskydd och informationssäkerhet. MSB ser inte att delegationen på ett övertygande sätt, med nödvändigt stöd i rättskällorna, har visat att den föreslagna extensiva tolkningen av undantagsregeln i TF är så rättsligt hållbar att den kan läggas till grund för ett omfattande och resurskrävande utvecklingsarbete på e-förvaltningsområdet. MSB ser inte heller att delegationen i sina analyser har beaktat skyddet av integritet och informationssäkerhetsaspekter i tillräcklig utsträckning, vilket öppnar för allvarliga brister i dessa avseenden. Förslaget ger även mycket lite ledning för hur detta praktiskt ska användas hos statliga och kommunala myndigheter, vilka ska få ett ”eget utrymme”, hur ska personuppgiftsansvaret kunna utövas etc. Bakgrunden till att MSB tagit fram förslaget till rättsligt upplägg är att myndigheten är starkt tveksam till E-delegationens inställning att det för en utveckling av e-förvaltningen är nödvändigt att finna en lösning där uppgifter undanhålls från den grundlagsregleringen av allmänna handlingar. Det av MSB redovisade förslaget visar att det finns goda möjligheter att hantera aktörers önskemål och behov på annat sätt än att markant utvidga tillämpningsområdet för ett av de få undantagen från reglerna om handlingsoffentlighet som vi har i grundlagen.

SKL ställer sig bakom E-delegationens förslag men föreslår en mindre justering. I betänkandet s.25 hänvisas till E-delegationens juridiska vägledning. Förbundet ställer sig bakom den beskrivning av rättsläget som där redovisas. *Åre kommun* tillstyrker promemorians förslag och instämmer i Jämtlands läns landstings yttrande. *Malmö kommun* tillstyrker och välkomnar E-delegationens förslag till ändring och införande av de aktuella bestämmelserna i OSL. *Örebro kommun* ser att det finns stora utvecklingsmöjligheter även inom den kommunala sektorn när det gäller samverkan inom området e-förvaltning. *Karlsbamns kommun* konstaterar att de möjligheter och problem med tillhörande förslag som betänkandet presenterar ligger i linje med kommunens nuvarande strategi för e-utveckling. Kommunen har inget övrigt att invända. *Kiruna kommun* instämmer i intentionerna i E-delegationens betänkande. Det av utredningen förordade förslaget bör komma att stödja Kiruna i dess verksamhet. Kommunen har inget att erinra mot betänkandet. *Täby kommun* ställer sig positiv till delegationens betänkande. Kommunen anser vidare att det är viktigt att E-delegationen har ett övergripande perspektiv som tar hänsyn både till statens, kommunernas och landstingens utmaningar inom utvecklingen av e-samhället. Det är därför viktigt att det statliga utvecklingsarbetet löpande samordnas med SKL. *Linköpings kommun* anser att E-delegationens förslag om lagändring är bra. För kommunens del är det angeläget att frågetecken rörande sekretess rätas ut och blir tydliga för samarbete om hjälpinsatser för elektroniskt förvar och presentationstjänster. Kommunen riktar viss kritik mot att delegationen haft väldigt lite fokus på kommunala förutsättningar. Inom en kommun är behovet av samarbete över nämndgränserna när det gäller it-drift och andra it-tjänster nödvändigt. Det hade därför varit värdefullt med exempel på problembilder även från kommunal verksamhet. *Uppsala kommun* menar att det finns en risk, även med beaktande av utredningens förslag till ändringar, att uppgifter sprids på grund av att de personer som sätts inför att göra komplexa bedömningar i sekretessfrågor inte har någon närmare kunskap eller insikt i den kontext som uppgifterna härrör från. Kommunen förordar därför en starkare sekretessreglering på området än de av utredningen föreslagna ändringarna. Enligt kommunen bör det vara den myndighet eller befattningshavare som har handlagt ett visst ärende, eller hanterat vissa handlingar, som också är den som bör få avgöra huruvida informationen kan lämnas ut eller inte. *Jönköpings kommun* tillstyrker det som står i betänkandet.

Norrbottnens läns landsting anser att författningsändringar enligt utredningens förslag skulle möjliggöra en acceptabel sekretessnivå vilken

är förutsättningen för en fortsatt it-utveckling och e-samverkan mellan myndigheter och privatpersoner. *Jämtlands läns landsting* tillstyrker promemorians förslag. Landstinget menar också att för landstingens och kommunernas del är det av största vikt att man ser över regleringen av den kommunala kompetensen så att det blir möjligt för landstingen och kommunerna att samarbeta om informationsteknologin.

Tidningsutgivarna menar att omfattningen och efterfrågan på de tjänster som beskrivs i betänkandet är mera oklar. Det kan uppfattas mera som en pågående process, där men inte riktigt vet om och hur det hela kommer att utvecklas. Förslagen synes mest bygga på antaganden och vara lämnade för tilltänkta situationer. Enligt *Tidningsutgivarnas* mening saknas – med undantag för frågan om tystnadsplikt i hjälptjänster – en närmare behovsanalys i betänkandet. Så länge en sådan inte har gjorts kan *Tidningsutgivarna* inte tillstyrka ett genomförande av förslagen. Med detta sagt kan det också – om sekretessreglering ändå ska äga rum – ifrågasättas om sekretessen i samtliga förslag, utom vad gäller presentationstjänster, verkligen ska vara absolut, liksom att meddelarfrihet inte ska gälla. *Svenska Bankföreningen* tar upp principer för distribution av information till och från elektroniskt förvar tillhörande enskild inom ramen för en myndighets it-system. Det är viktigt att myndigheten kan säkerställa att mottagen information kvitteras gentemot avsändaren. Kvittenshantering är en förutsättning för att avsändande myndighet uppmärksammas på driftsstörningar och att mottagaren inte åsamkas skada genom att denne inte har möjlighet att agera på grund av att information inte levererats. Bankföreningen anser att det även är väsentligt att det genereras en kvittens från elektroniskt mottagningsställe tillhörande mottagande myndighet till avsändarens elektroniska förvar när information är mottagen i syfte att klargöra tidpunkten för uppkomst av allmän handling. Tjänster avseende elektroniskt förvar förutsätter en mycket hög driftstabilitet, i synnerhet om den myndighet som tillhandahåller tjänsten friskriver sig från skadeståndsansvar. *Min Pension* ansluter sig till utredningens bedömningar som, med utgångspunkt från den klargörande inledningen i olika miljöer, skapar förutsättningar för att upprätthålla de avgränsningar som krävs för en fungerande e-förvaltning. Ändamålsenligt utformade bör de föreslagna bestämmelserna kunna bli av stor betydelse för att tillgodose medborgarnas behov av hjälp och service. Genom sekretess som är tillräckligt stark möjliggörs olika former av hjälp och samverkan. *Journalistförbundet* har inget att invända mot förslaget. Intresset av skydda enskilds personliga och ekonomiska förhållanden har i detta fall företräde framför intresset av medborgarnas insyn. Journalistförbundet ställer sig också bakom förslaget att sammanställningar av uppgifter

skyddas med ett rakt skaderekvisit eftersom i sådana sammanställningar kan finnas uppgifter som i sig skulle kunna lämnas ut. Det är också positivt att rätten att meddelarfriheten ska gälla i denna del.

Journalistförbundet påpekar att de föreslagna sekretessreglerna måste hanteras med varsamhet och noggrannhet så att uppgifter som i sig är offentliga, av misstag eller av missbruk endast hamnar i enskild persons brevlåda och därmed omfattas sekretess.

Dataföreningen i Sverige instämmer i stort sett i förslagen i betänkandet. Föreningen anser att författningsförslagen kring elektroniskt förvar i stort sett är bra, liksom de näraliggande förslagen kring hjälpfunktioner och sammanställningar. Men motsvarande förenklade arbete som betänkandet representerar vad gäller myndigheter skulle behöva utföras även för kommuner/landsting. Föreningen förstår att regeringen inte har sådant mandat, men detta bör i någon form kunna initieras via riksdagen. Dataföreningen vill särskilt poängtera att inom utkontraktering kommer tjänsteleverans genom det s.k. molnet också att öka i betydelse, varför lagstiftningen måste beakta de speciella förhållanden som uppstår kring molnet. Särskilt skulle lagstiftning/regelverk behöva bli tydligare kring var i världen molndriftplatsen får finnas, men även från vilken nation molndriftparten får ägas. Angående frågan om sekretess i samband med elektroniskt förvar anser Dataföreningen att ett likande behov som det finns av sekretess för enskild persons uppgifter, finns för uppgifter från företag och organisationer. Man hänvisar till fotnot 10, sid 27 i betänkandet. Detsamma gäller för sekretess vid hjälptjänst och presentationstjänst. *Akademikernas A-kassa* tillstyrker utredningens förslag och delar den redovisade tolkningen av 2 kan 10 § TF med avseende på information som hanteras i eget utrymme. Bakgrunden är att till den enskildes ansökan om ersättning ska fogas ett arbetsgivarintyg. En samordning planeras så att arbetsgivare ska kunna använda en och samma elektroniska tjänst för att upprätta intyg, oberoende av vilken av de 28 a-kassorna som är berörd i det enskilda fallet. För att fungera ändamålsenligt behöver en arbetsgivare på ett säkert sätt och utan insyn av någon annan, förbereda och upprätta intyg i ett eget utrymme, skriva under dem elektroniskt och sända dem till arbetstagarens eget utrymme, utan att på förhand behöva veta vilken a-kassa arbetstagaren tillhör.

Föreningen för digitala fri- och rättigheter (DFRI) är positiv till att det sker en översyn av offentlighets- och sekretessreglerna. Föreningen anser att starkare krav på individens möjligheter att förstå och ta ställning till vad som händer i cyberrymden är en förutsättning för fortsatt förtroende för informationsteknologin och e-förvaltningen. E-delegationens utredning verkar däremot, enligt DFRI, ha premierat myndigheternas behov och önskemål. Föreningen föreslår att varje

landsting upprättar en dataskyddsbudsman. Man anser att det behövs större transparens kring upphandlingsavtal och underleverantörsavtal, samt förordar en användarcentrisk modell där individers möjligheter och rättigheter att bestämma över sina handlingar går först.

Av remissinstanserna i ovanstående avsnitt har följande uttryckligen framhållit att de huvudsakligen tillstyrker/instämmer i/ställer sig positiva till förslagen eller har inget att erinra/invända mot förslagen - men med vissa kommentarer

Pensionsmyndigheten, Havs- och vattenmyndigheten, Statskontoret, Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, eHälsomyndigheten, Sjöfartsverket, Domstolsverket, CSN, Tillväxtverket, Arbetsgivarverket, Konsumentverket, Migrationsverket, Kulturrådet, Tullverket, Statens veterinärmedicinska anstalt, Livsmedelsverket, Arbetsförmedlingen, Kommerskollegium, Skatteverket, Kronofogden, Åklagarmyndigheten, Göta hovrätt, Justitiekanslern, SKL, Åre kommun, Malmö kommun, Kiruna kommun, Täby kommun, Linköpings kommun, Jönköpings kommun, Jämtlands läns landsting, Journalistförbundet, Dataföreningen i Sverige, Akademikernas A-kassa.

Remissinstansernas synpunkter på specifika förslag i betänkandet

Under denna rubrik återfinns de kommentarer från remissinstanserna som kan kopplas direkt till respektive förslag i betänkandet. (En aktörs generella synpunkter återfinns alltså i ovanstående tidigare avsnitt, synpunkter direkt kopplade till förslagen återfinns i detta avsnitt).

Till grund för förslagen gör E-delegationen i betänkandet nedanstående tolkning av TF 2 kap. 10 §. Denna bedömning kommenteras av ett flertal remissinstanser.

Delegationens bedömning: Det undantag från allmän handling som föreskrivs i 2 kap. 10 § första stycket i TF är tillämpligt även på en handling i ett elektroniskt förvar.

Pensionsmyndigheten tillstyrker den redovisade bedömningen av 2 kap. 10 § i tryckfrihetsförordningen. *ESV* konstaterar att E-delegationen lämnat en kortfattad motivering utifrån lagen (1994:1219) om de europeiska konventionen angående skydd för den mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. E-delegationens resonemang hade dock, enligt *ESV*, kunnat utvecklas för att vara mer övertygande. E-delegationens resonemang avseende 2 kap. 19 § regeringsformens krav att lag eller föreskrift inte får meddelas i strid med

Europakonventionen hade gärna ytterligare kunnat utvecklas. ESV anser att E-delegationens tolkning av 2 kap. 10 § tryckfrihetsförordningen är förenlig med gällande lag är central för efterföljande förslag. Visar det sig att E-delegationens centrala bedömning inte står dig vid t.ex. en rättslig prövning skulle det medföra stora konsekvenser för medborgarna och för statsförvaltningen. Delegationen borde därför ha låtit sin tolkning vara en del av den konsekvensutredning som redovisas i utredningen. *Datainspektionen* vill påpeka att rättsläget avseende frågan om handlingar i elektroniskt förvar omfattas av nämnda undantag är oklart. Men utgångspunkt från den bedömning som delegationen har gjort i denna del anser *Datainspektionen* dock att de föreslagna författningsförändringarna medför ett ökat skydd för den enskildes personliga integritet. *Bolagsverket* har, inom ramen för plattformen *verksamt.se*, e-tjänster som bygger på den tolkning av 2 kap. 10 § tryckfrihetsförordningen som E-delegationen förespråkar. Myndigheten ställer sig därför positiv till lagförslagen i betänkandet. För det fallet att E-delegationens tolkning av undantaget i tryckfrihetsförordningen inte vinner gehör är det av stor vikt att de alternativa lösningarna övervägs vidare. *Tillväxtverket* ställer sig bakom den tolkning av TF 2:10 som görs i betänkandet. Tolkningen är väl avvägd. Verket vill särskilt trycka på att en annan tolkning som innebär att befintliga e-tjänster inom offentlig förvaltning måste byggas om skulle vara mycket kostsam för samhället som helhet. *Arbetsgivarverket* konstaterar att för att kunna undanta handlingar i ett digitalt förvar från att vara allmänna i enlighet med 2 kap. 10 § tryckfrihetsförordningen framhåller utredningen att information måste betraktas som olika beroende av det sammanhang i vilket den förekommer. Det gäller begreppen ”inkommen handling” respektive ”förvarad hos”. Gränsdragningar och tolkningar av att syftet med att en viss information finns hos en myndighet riskerar att försvåra för myndigheter i bedömningen av utlämnandefrågor. Även om omfattande lagstiftningsåtgärder inte framstår som en tilltalande lösning i dagsläget hade Arbetsgivarverket gärna sett att utredningen lyft fram denna problematik ytterligare. *Migrationsverket* anser att det vore olyckligt om E-delegationens bedömning av 2 kap. 10 § tryckfrihetsförordningen inte vinner gehör.

Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) menar det vore eftersträvansvärt om även bestämmelserna i TF (främst 2 kap. 2 § samt undantaget i 2 kap. 10 § första stycket) anpassas till den tekniska utvecklingen. *Skatteverket* anser att med delegationens förslag minskas de tveksamheter och hinder som föreligger för att tillämpa undantaget i 2 kap. 10 § tryckfrihetsförordningen och det elektroniska förvaret. *Justitiekanslern* menar att starka ändamålsskäl talar för att frågan om

undantaget från handlingsoffentlighet som föreskrivs i 2 kap 10 § första stycket TF omfattar en handling i elektroniskt förvar. Justitiekanslern delar därför delegationens bedömning att det nämnda undantaget från allmän handling ska ses tillämpligt på en handling i elektroniskt förvar, så som det beskrivits i betänkandet. *Statens servicecenter* ställer sig bakom utredningens överväganden och uppfattning i fråga om tolkningen av 2 kap. 10 § TF och uppfattar att den tolkningen måste få tillmätas stor betydelse. I dagsläget tillhandahåller myndigheten inga e-tjänster som faller inom ramen för regleringen 2 kap. 10 § TF. Det är också osäkert om bestämmelsen, oavsett hur den ska tolkas, an bli av nämnvärd betydelse för de nya tjänster som ska tillhandahållas av Statens servicecenter. Metoden med omedelbar gallring förefaller, enligt Statens servicecenter, inte alltid lämplig särskilt inte om syftet är att undvika sekretessprövningar och utlämnanden av en tjänstemottagande myndighets information. Detta borde kunna hanteras bättre genom regleringar i OSL exempelvis utifrån det alternativa synsätt som utredningen redovisar i avsnitt 5. Mot bl.a. denna bakgrund uppfattar Statens servicecenter att utredningens förslag till ändringar i OSL inte ger det sekretesskydd som vore önskvärt.

Malmö kommun instämmer i E-delegationens slutsats att 2 kap. 10 § första stycket i TF kan bli tillämplig på det föreslagna sättet när det gäller utkontrakterad drift och tillhandahållna elektroniska förvar. Kommunen instämmer även i delegationens slutsats att 2 kap. 10 § TF inte kan tillämpas i fråga om hjälp- och presentationstjänster. Mot denna bakgrund behövs de av E-delegationen föreslagna bestämmelserna. *Örebro kommun* delar delegationens bedömning. *Uppsala kommun* menar att med utredningens föreslagna ändringar avseende sekretess och tystnadsplikt för hjälp- och presentationstjänster kan dagens definition av elektroniskt förvar, utifrån vad som står i tryckfrihetsförordningen, komma att behöva ses över. Det skulle vara högst olyckligt om definitionen av elektroniskt förvar är tolkningsbar på ett sätt som medför att de handlingar och den information som användaren tror är skyddad inte är det. *Jönköpings kommun* instämmer i E-delegationens bedömning att tryckfrihetsförordningens undantag från handlingsoffentlighet (2 kap. 10 § TF) bör vara tillämplig även på handlingar som förvaras hos en myndighet i ett elektroniskt förvar som myndigheten tillhandahåller åt en beställande myndighet.

Jämtlands läns landsting konstaterar att förslaget bygger på E-delegationens bedömning av rättsläget vad gäller bestämmelsen i 2 kap. 10 § första stycket i TF. Om delegationens bedömning inte skulle vara riktig uppstår stora problem. Landstinget menar därför att det är av

största vikt att en utredning tillsätts för att skapa en tydligt rättslig reglering som skapar klarhet i begreppet allmän handling i elektronisk miljö.

Tidningsutgivarna anser att det framstår som en ändamålsenlig tolkning att det undantag från allmän handling som finns i 2 kap. 10 § TF ska vara tillämplig även på en handling i ett elektroniskt förvar. *Tidningsutgivarna* tillstyrker här alltså utredningens bedömning. *Svenska Bankföreningen* rekommenderar att frågan om huruvida information som förvaras i elektroniskt förvar vilket tillhandhålls av myndighet åt enskild, utreds ytterligare då utfallet av eventuell framtida rättslig prövning skulle kunna få omfattande konsekvenser i det fall prövningen leder till en tolkning av 2 kap. 10 § TF som avviker från utredningens tolkning. Ett konkret exempel då denna fråga är aktuell är om en bank via sin internetjänst även erbjuder kunder åtkomst till det elektronisk förvar som Skatteverket tillhandahåller åt enskilda. Banken skulle kunna ställas inför övervägningar rörande banksekretess och utformning av avtalsvillkor mot kund. Min Pension delar utredningens syn på hur 2 kap. 10 § TF ska tolkas i anknytning till elektroniskt förvar.

Följande remissinstanser ställer sig därmed uttryckligen positiva till utredningens tolkning av 2 kap. 10 § första stycket TF:

Pensionsmyndigheten, Bolagsverket, Tillväxtverket, Migrationsverket, Justitiekanslern, Statens servicecenter, Malmö kommun, Örebro kommun, Jönköpings kommun, *Tidningsutgivarna*.

Delegationens förslag: Sekretess ska gälla i verksamhet för enbart teknisk bearbetning eller teknisk lagring för någon annans räkning för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden. (40 kap. 5 § OSL)

Pensionsmyndigheten menar det är av vikt att samma sekretess gäller hos tjänsteleverantören som hos beställaren för att en myndighet ska kunna utkontraktera sin IT-drift. *Konsumentverket* tillstyrker de föreslagna förändringarna i 40 kap. 5 § OSL. (Myndighetens kommentarer presenteras under nästa förslagsruta). *Statens servicecenter* förordar en reglering i överensstämmelse med det alternativ som redovisas i avsnitt 5.6.5 framför det av utredningen valda förslaget om införandet av 11 kap. 4 a § och ändringen i 40 kap. 5 § OSL.

Malmö kommun finner den alternativregel som föreslagits till 40 kap. 5 § OSL och 11 kap. 4 a § OSL, som innebär att absolut sekretess ska gälla

för alla uppgifter i verksamhet för enbart teknisk bearbetning eller teknisk lagring för annans räkning, tilltalande.

Örebro kommun är positiv till förslaget att föremålet för sekretessen i bestämmelsen 40 kap. 5 § i OSL utvidgas. *Uppsala kommun* ställer sig bakom utredningens förslag att utmönstra begränsningen i 40 kap. 5 § OSL till personuppgifter som avses i personuppgiftslagen. *Jönköpings kommun* menar att utmönstra begränsningen i 40 kap. 5 § OSL till personuppgifter som avses i personuppgiftslagen är ett steg i rätt riktning.

Delegationens förslag: Får en myndighet i sin verksamhet för enbart teknisk bearbetning eller teknisk lagring för en annan myndighets räkning en uppgift som av hänsyn till ett allmänt intresse är sekretessreglerad där, blir sekretessbestämmelsen tillämplig på uppgiften även hos den mottagande myndigheten. (11 kap. 4 a OSL)

Pensionsmyndigheten anser det framstår som främmande att tjänstелеverande myndigheter ska göra komplexa bedömningar av om tystnadsplikt gäller som den beställande myndigheten har mer kompetens och rutiner för att bedöma. *Sjöfartsverket* välkomnar förslaget som får anses vara en viktig förutsättning för att en myndighet ska utkontraktera sin it-drift till en annan myndighet. *Konsumentverket* tillstyrker den nya 11 kap. 4 a § OSL och den ändrade 40 kap. 5 § OSL, men anser att vidare utredning bör följa i nästa steg. En sådan utredning bör bland annat djupare belysa olika former av utkontrakterade tjänster och elektroniska förvar som inte endast avser teknisk bearbetning och/eller teknisk lagring, överväganden kring när primär respektive sekundär sekretess ska gälla samt ifall föremålet för sekretessen än mer och inte endast avse en vidgad tystnadsplikt. Nyttänkanden som avser att fördjupas avser reglerna om handlingsoffentlighet i relation till att uppgifter ses som produkter och inte som processer och om sekretess också skulle kunna gälla för platser. *Tullverket* påpekar att i förslaget till ny 11 kap. 4 a § OSL anges att hänsyn kan tas till ”en uppgift som av hänsyn till ett allmänt intresse är sekretessreglerat där”. Tullverket anser att låta ordalydelsen i aktuell paragraf innefatta orden ”skydd för” (ett allmänt intresse) för att vara i bättre överensstämmelse med OSL och att i motiven tillika hänvisa till 15 – 20 kap. OSL. *Arbetsförmedlingen* menar att när det gäller utkontraktering av it-drift och den föreslagna bestämmelsen om överföring av sekretess kan den vara svår att tillämpa. Myndigheten ser därför att det skulle vara positivt om den föreslagna alternativa bestämmelsen i avsnitt 5.6.5 infördes. *Stockholms universitet* anser att det möjligen ännu tydligare bör klargöras vad konsekvenserna blir i förhållande till bestämmelserna som anges i 24 kap. 1-2 §§ OSL

(forskningssekretess). Om oklarheter uppstår i tolkningen av teknisk bearbetning/lagring innebär, finns det en inte obetydlig risk att myndigheters granskning av forskningsdokumentation/utredningar kan komma att försvåras med det förslag till reglering av nuvarande bestämmelser om överförd sekretess som utredaren föreslår.

SKL menar att av den föreslagna ordalydelsen i 11 kap.4 a § OSL anges att uppgifterna ska bearbetas för ”annan myndighets räkning” men det framgår inte för vilket syfte detta kan vara. Förbundet menar att bör finnas någon hänvisning till att uppgifterna ska hanteras för myndighets uppgift enligt författning, överenskommelse eller liknande. Förbundet föreslår att bestämmelsen kompletteras med en formulering som indikerar att uppgifter ska bearbetas eller lagras för någon annan myndighets räkning *inom ramen för en myndighetssamverkan*. Även rubriken bör justeras till följande lydelse *Teknisk bearbetning och teknisk lagring inom ramen för myndighetssamverkan*.

Örebro kommun menar att den föreslagna regleringen, 11 kap. 4 a § OSL, framstår som nödvändig. *Uppsala kommun* anser att med anledning av att kommunen förordar utredningens alternativa förslag till ändring av 40 kap. 5 § OSL finns det ingen anledning att föra in någon regel om överföring av sekretess. Den alternativa regleringen innebär i stället att alla uppgifter skulle bli skyddade vid såväl utkontraktering av it-drift som vid tillhandahållande av elektroniskt utrymme.

Föreningen för digitala fri- och rättigheter (DFRI) menar att den föreslagna förändringen av OSL 11 kap. 4 a § motiveras med att myndigheter behöver kunna vidareanvända och utveckla nya tjänster baserat på inkomna handlingar. Den nya europeiska dataskyddsrätt som diskuteras sedan 2012 lägger istället emphasis på individens rätt att välja om sådan vidarebehandling ska ske. DFRI är av åsikten att regeringen redan nu bör påbörja anpassningen av offentlighets- och sekretesslagstiftningen därefter.

Privat yttrande av Hanna Nilsson (HN). Hon vill ge några språkliga synpunkter på OSL 11:4a som skulle kunna formuleras på ett tydligare och språkligt enklare sätt. Hon har följande förslag på utformning av lagtexten: Får en myndighet i sin verksamhet en uppgift för enbart teknisk bearbetning eller teknisk lagring för annan myndighets räkning, och uppgiften av hänsyn till ett allmänt intresse är sekretessreglerad hos den andra myndigheten, blir sekretessbestämmelsen tillämplig på uppgiftenäven hos den mottagande myndigheten.

Delegationens förslag: Sekretess ska gälla i myndighetens verksamhet för att tillhandahålla service genom en hjälptjänst för elektroniskt förvar för uppgift om den enskildes personliga eller ekonomiska förhållanden. (40 kap. 5 a § OSL)

Pensionsmyndigheten ser positivt på delegationens bedömning i den föreslagna sekretessen avseende hjälptjänster i 40 kap. 5a § OSL. Myndighetens samverkan med Min Pension i Sverige AB skulle påtagligt förenklas. Delegationens föreslagna sekretessreglering innebär stora effektivitetsvinster för inblandade parter. *Kammarkollegiet* har inget att erinra mot förslagen om ändringar av i offentlighets och sekretesslagen (2009:400). Dock bör begreppet ”hjälp-tjänst” i 40 kap. 5 a § OSL förtydligas genom en definition på motsvarande sätt som ”presentationstjänst” definieras i 5 b § samma kapitel. *Sjöfartsverket* menar att även förslagen om utvidgad tystnadsplikt rörande hjälp- och presentationstjänster (5 a – 5 b, 40 kap OSL) måste anses som en viktig förutsättning för en säker utkontrakteringstjänst. *Datainspektionen* kan i princip tillstyrka den föreslagna bestämmelsen. Delegationen anger att den myndighet som tillhandahåller ett elektroniskt förvar blir personuppgiftsansvarig för drifts- och säkerhetsrelaterad information i förvaret, men däremot inte för den nyttoinformation som den enskilde behandlar där. *Datainspektionen* vill framhålla att det inte är klarlagt att personuppgiftsansvaret ska fördelas på det sätt som delegationen redogör för i betänkandet. *Tillväxtverket* menar att hjälptjänster inte enbart tillhandhålls utifrån en enskild myndighets perspektiv, utan även för myndighetsgemensamma tjänster. Det kan i praktiken innebära att en myndighet i en hjälptjänst ser uppgifter som ligger inom en annan myndighets verksamhetsområde. *Tillväxtverket* tolkar förslaget som att sekretessen gäller även i detta fall, men det kan vara bra att få det förtydligat. *Konsumentverket* tillstyrker de nya 40 kap. 5 a och 5 b §§ OSL, men anser att vidare utredning bör följa i nästa steg. En sådan utredning kan bland annat avse föremålet för sekretessen och om det finns skäl att vidga det, betydelsen av om uppgifter i en hjälptjänst kan ses som en produkt och den därmed sammanhängande frågan ifall skydd kan tänkas för viss plats. Genomgången bör omfatta hur skydd för denna typ av tjänster ska ses i relation till annat sekretesskydd när hjälptjänster används i någon annan form än den mest utpräglade formen för sådana tjänster. Vidare utredning bör även ta sikte på att vissa uppgifter kan ha fortsatt betydelse för hanteringen vid en myndighet. Därmed aktualiseras också vilka skillnader som finns skäl att göra vid sekretessreglering av olika typer av hjälptjänster och huruvida gallring förutsätts vara en del av denna hantering. *Arbetsförmedlingen* bedömer att om tjänsterna inte utformas korrekt finns en risk att handlingar i det

elektroniska förvaret, trots delegationens tolkning, ändå blir att anse som allmänna. Arbetsförmedlingen anser därför att den av delegationen föreslagna alternativa bestämmelsen i avsnitt 5.6.4 är att föredra.

Justitiekanslern har uppfattat delegationens förslag gällande 40 kap. 5 a § OSL så att bestämmelsen endast är avsedd att gälla uppgifter som enskild har i sitt elektroniska förvar och som *överförs* i samband med en hjälptjänst så ett befattningshavaren via t.ex. skärmbilder kan ta del av uppgifterna. Om delegationen avsett att bestämmelsen ska ha detta tillämpningsområde bör ett förtydligande av bestämmelsen övervägas. *Statens servicecenter* tillstyrker förslaget om införande av en ny bestämmelse i 40 kap. 5 a § OSL och ansluter sig till de skäl som utredningen visat för det förslaget.

Örebro kommun är positiv till den föreslagna regleringen 40 kap. 5 a § OSL. *Uppsala kommun* instämmer i utredningens slutsats att handlingar som hanteras i ett elektroniskt förvar inte är att anse som allmänna och att tystnadsplikt ska råda om hanteringen av it-drift och elektroniskt förvar sköts av en tjänstelevererande myndighet. Kommunen förordar utredningens förslag till alternativ sekretessreglering för uppgifter i elektroniskt förvar, som utredningen diskuterar under kapitel 5.6.5, enligt vilken 40 kap. 5 § OSL skulle innebära att en absolut sekretess gäller för uppgift i verksamhet för enbart teknisk bearbetning eller teknisk lagring för någon annans räkning. *Uppsala kommun* ställer sig bakom utredningens förslag om att sekretess ska gälla vid tillhandahållande hjälptjänster vid elektroniskt förvar.

Svenska Bankföreningen ställer sig positiv till utredningens förslag att införa en ny paragraf i OSL, 40 kap. 5 a §. Bankföreningen ansluter sig till *Min Pension* i Sverige AB framförda uppfattningen att absolut sekretess är en förutsättning för att banker och försäkringsbolag ska lämna ut uppgifter om pensionssparande till privaträttsliga subjekt som i sin tur har avtal med en myndighet avseende hjälptjänster. *Min Pension* framhåller att utredningen har förklarat att den föreslagna bestämmelsen om sekretess för hjälptjänst bör kunna tillämpas även på hjälptjänst för pensionsinformation. *Min pension* delar denna bedömning och stöder förslaget att ge begreppet elektroniskt förvar en vidare innebörd när förvaret (det egna utrymmet) tillhandahålls av ett privaträttsligt subjekt. En absolut sekretess blir här avgörande. En svagare sekretess skulle leda till att berörda institut, t.ex. banker och försäkringsbolag inte lämnar ut uppgifter. Beträffande lagtextens uttryck ”i myndighets verksamhet för att tillhandahålla service” har *Min Pension* uppfattat förslaget så att det även innefattar verksamhet hos myndighet (här Pensionsmyndigheten) för att här i egenskap av underleverantör åt ett privaträttsligt subjekt (här

Min Pension) tillhandahålla en sådan service. Möjligen bör ordet ”myndighet” utmönstras så att det endast anges att skyddet gäller i verksamhet för att tillhandahålla sådan service.

Föreningen för digitala fri- och rättigheter (DFRI) påpekar att de föreslagna ändringarna av OSL 40 kap. 5 a b §§ hänvisar till ”personliga och ekonomiska förhållanden, snarare än till Personuppgiftslagen 3 §. Föreningen menar att fragmenteringen av skyddet för enskilda rättigheter i svensk lagstiftning skapar sämre förutsättningar för individer att först och ta tillvara sina intressen.

Privat yttrande av Hannah Nilsson (AH). Hon menar det finns skäl att observera att meningsbyggnaden 40:5a och 5b är olika fastän de skulle kunna skrivas med samma meningsbyggnad. Den ena paragrafen anger först var sekretess gäller, därefter vilka uppgifter som omfattas, medan den andra paragrafen först anger vilka uppgifter som omfattas och därefter var sekretessen gäller.

Delegationens förslag: Den tystnadsplikt som följer av den föreslagna sekretessbestämmelsen ska ha företräde framför rätten att meddela och offentliggöra uppgifter. (40 kap. 8 § OSL)

Konsumentverket tillstyrker den ändrade 40 kap. 8 § OSL. *Statens servicecenter* tillstyrker förslaget 40 kap. 8 § OSL om undantag från meddelarfriheten för den tystnadsplikt som följer av förslaget till 40 kap. 5 a § OSL. Myndigheten anser att absolut sekretess ska gälla för uppgifter om enskilda personliga och ekonomiska förhållanden i presentationstjänster. Mot den bakgrunden bör även tystnadsplikten som följer av 40 kap. 5 b § OSL undantas från meddelarfriheten.

Örebro kommun är positiv till den föreslagna förändringen i 40 kap. 8 § OSL.

Delegationens förslag: Sekretess ska gälla för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden i verksamhet för att presentera en sammanställning för en enskild av uppgifter som helt eller delvis kan hämtas in från annan, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs. (40 kap. 5 b §)

Datainspektionen anser att denna bestämmelse kan ifrågasättas i flera avseenden. Övervägande skäl talar för att den föreslagna sekretessens styrka är otillräcklig. Datainspektionen kan konstatera att presentationen

kan bli mycket känslig beroende dels på att informationen i den kan bestå av känslig information som annars omfattas av t.o.m. absolut sekretess dels på att sammanställningen i sig kan bilda utgångspunkt för en ingående kartläggning av individen. Mot den bakgrunden anser Datainspektionen att den föreslagna sekretessens styrka är för svag. Delegationen redogör, enligt Datainspektionen, inte för hur den föreslagna förändringen förhåller sig till andra relevanta bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Inspektionen vill uppmärksamma att den informationsinsamling som kan tänkas ske till en presentationstjänst kan innebära att sekretessbestämmelsen i 11 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen blir tillämplig. *Konsumentverket* tillstyrker den nya 40 kap. 5 b § OSL men anser att vidare utredning bör följa i nästa steg. (Myndighetens kommentarer återfinns under den förslagsruta som behandlar 40 kap. 5 b § OSL). *Kronofogden* menar att de föreslagna sekretessregeln i 40 kap. 5 b § OSL istället bör utformas med ett omvänt skaderekvisit. Dels för att användarna ska kunna känna trygghet i att deras uppgifter inte lämnas ut, dels för att andra intressenter, såsom banker och försäkringsbolag, ska vara intresserade av att delta i utvecklingen av myndigheternas e-tjänster. *Justitiekanslern* saknar en närmare redogörelse för vilka överväganden i 40 kap. 5 b § OSL som ligger bakom utredningens förslag vad gäller frågan om den föreslagna sekretessen kan anses ge ett tillräckligt skydd när presentationstjänster innehåller uppgifter som omfattas av absolut sekretess. Justitiekanslern saknar en analys av vad en tillämpning av den föreslagna bestämmelsen innebär för de presentationstjänster som myndigheter redan nu tillhandahåller och hur den förhåller sig till andra sekretessbestämmelser. Dess frågor bör belysas och övervägas ytterligare i det fortsatta lagstiftningsarbetet. *Statens servicecenter* tillstyrker införandet av en bestämmelse 40 kap. 5 b § OSL som ger sekretesskydd för uppgifter i presentationstjänster men bedömer att en sådan bestämmelse behöver ge ett absolut sekretesskydd för uppgifter om enskildas personliga och ekonomiska förhållanden. Den sekretessregel som utredningen föreslår ger sannolikt vare sig det sekretesskydd som krävs för att enskilda organisationer ska vilja lämna ut uppgifter till en presentationstjänst eller för att enskilda personer ska vilja använda sig av den.

Motala kommun anser att sekretessen för uppgifter inom presentationstjänster, 40 kap. 5 b § OSL bör vara absolut eller i vart fall gälla om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men. Uppgifterna bör därför inte heller omfattas av meddelarfriheten. Presentationen kan innebära en integritetsskada för den enskilde enbart genom

kartläggningen i sig, vilket motiverar starkare sekretess. Det finns starka skäl att anta att det snart kommer att visa sig att den föreslagna svaga sekretessen är otillräcklig. *Örebro kommun* delar delegationens uppfattning om att den nya föreslagna 40 kap. 5 b § OSL om sekretess behövs och att ett rakt skaderekvisit ger tillräckligt skydd för den personliga integriteten. Kommunen menar att precis som delegationen konstaterat bör rätten att meddela och offentliggöra uppgifter inte heller inskränkas när det gäller den föreslagna bestämmelsen. *Uppsala kommun* ställer sig bakom utredningens förslag men förordar en starkare reglering mot utlämnande av den sammanställda informationen. Utlämnning av de olika delmängderna av information som har inhämtats från olika myndigheter torde kunna styras enligt utredningens förslag medan den sammanställda informationen behöver skyddas på sådant sätt att utgångspunkten är att det föreligger sekretess. Kommunen förordar en sekretessreglering rörande presentationstjänster med ett omvänt skaderekvisit, där utgångspunkten är sekretess om det står klart att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs.

Svenska Bankföreningen ställer sig positiv till utredningens förslag att införa en ny paragraf i OSL, 40 kap. 5 b §. Bankföreningen ansluter sig till *Min Pension* i Sverige AB framförda uppfattningen att absolut sekretess är en förutsättning för att banker och försäkringsbolag ska lämna ut uppgifter till en presentationstjänst. *Min Pension* välkomnar de tekniska och administrativa förenklingar som en bestämmelse om sekretess skulle kunna föra med sig för uppgifter som samlats in till en presentationstjänst (40 kap. 5 b § OSL). Liknande behov finns för andra planerade och införda tjänster t.ex. Mina fullmakter och Min ärendeöversikt och kan sannolikt också bli aktuella vid införande av hälsokonton. Här är det avgörande att berörda institut, såsom banker och försäkringsbolag finner att skyddet är tillräckligt starkt. Den svaga sekretess som utredningen har föreslagit räcker således inte. Utredningens avvägning mellan behovet av sekretess och styrkan i en sekretessreglering kan också ifrågasättas. Användaren av en presentationstjänst ser det som en självklarhet att uppgifterna inte röjs. Ett tillräckligt skydd är således avgörande för om tjänsterna ska bli använda. Sammanställningarna tas fram endast som en service för den registrerade och är av sådan ringa betydelse för myndighetens verksamhet att de enligt 5 kap. 1 § OSL varken behöver registreras eller hållas ordnande. Under sådana förhållanden bör enligt *Min Pensions* mening en absolut sekretess kunna införas även här samtidigt som ett undantag från meddelarfriheten bör införas.

Dataföreningen i Sverige menar att i förslaget till 5 b § står för ”att presentera en sammanställning”, vilket bör vidgas till ”att skapa en sammanställning”. Orsaken är att det förutom tjänster som visar saker för en användare även finns tjänster som används maskin-till-maskin. Här sker sammanställning av information från flera parter men det handlar inte om presentation – maskinen som fått svaret kan i stället tänkas lagra informationen för annan bearbetning. Dock bör, enligt Dataföreningen, samma typ av sekretess även gälla i denna sorts sammanställning för maskinell användning.

Delegationens konsekvensanalys

ESV menar att konsekvensanalysen med fördel hade kunnat fördjupas särskilt avseende 6 § p. 2 och 5 i förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Alternativa lösningar redovisas inte tillräckligt utförligt. *ESV* anser även att det saknas en redogörelse för andra konsekvenser som regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övriga regleringsalternativen.

SKL pekar på att delegationen anför på s.126 att konsekvenserna skulle bli omfattande om myndigheterna skulle tvingas begränsa sin samverkan. Förbundet instämmer i denna bedömning och konstaterar att det finns behov av att öka myndigheternas möjligheter till samverkan i elektroniska tjänster. En större tydlighet i de rättsliga tillämpningarna och mindre utrymmer för tolkningar skulle starkt bidra till den fortsatta utvecklingen. Det är grundläggande att enskilda ska kunna känna tillit till tjänsternas rättssäkerhet. Likaså kan osäkerheter i rättsläget påverka utvecklingsprojekts möjligheter att uppnå sina mål eller att arbetet över huvud taget inleds. Den etablerade rättspraxisen, att en tillsynsmyndighet riktar kritik mot en annan myndighet, kan urholka den enskildes tillit och ge negativ påverkan på benägenheten att använda samhällets tjänster. Det är av avgörande betydelse att de rättsliga förutsättningarna för samhällets digitala tjänster är så stabila som möjligt. Förbundet gör bedömningen att om delegationens förslag inte går igenom skulle detta avsevärt försvåra den fortsatta utvecklingen av nödvändiga utvecklingsinsatser och digitala lösningar inom den offentliga förvaltningen och försämra möjligheten till effektivisering.

Särskild skrivelse om Överföring av uppgifter mellan myndigheter vid övervakning och bekämpning av djursjukdomar och sjukdomar som smittar mellan djur och människa.

Skrivelsen som överlämnades till regeringen under våren 2014 är gemensam för Statens veterinärmedicinska anstalt, Statens jordbruksverk, Livsmedelsverket, Folkhälsomyndigheten och socialstyrelsen. *Statens veterinärmedicinska* anstalt hänvisar till denna skrivelse i sitt remissvar på E-delegationens föreliggande betänkande.

I skrivelsen identifierar myndigheterna vissa hinder i lagstiftningen för en effektiv samverkan mellan myndigheterna vid övervakning och bekämpning av djursjukdomar och sjukdomar som smittar mellan djur och människa. Sålunda tillåter sekretesslagstiftningen inte ett effektivt informationsutbyte mellan myndigheterna. Myndigheterna bedömer därför att det finns behov av lagändringar som innebär att de fem berörda myndigheterna får överföra sekretessreglerade uppgifter rörande sjukdomsövervakningen till varandra och att uppgifterna får samma sekretesskydd hos samtliga myndigheter.

De fem myndigheterna menar att ändringarna bör tas in i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och skulle kunna utformas enligt följande:

Övervakning och bekämpning av djursjukdomar
10 kap. 26 a §. Sekretess hindrar inte att uppgifter som behövs för övervakning och bekämpning av epizootier och zoonoser lämnas mellan Statens veterinärmedicinska anstalt, Statens jordbruksverk, Livsmedelsverket, Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen.

Övervakning och bekämpning av djursjukdomar
11 kap. 6 a §. Får en myndighet som avses i 10 kap. 26 a § en sekretessreglerad uppgift från en annan myndighet som nämns där, blir sekretessbestämmelsen tillämplig på uppgiften även hos den mottagande myndigheten.

De fem myndigheterna menar att utöver vad som ovan sagts bör en särskild registerförfattning övervägas.

Bilaga:

Remissvaret från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.